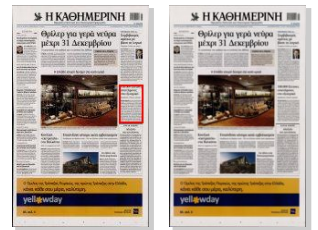

1. 100.000 ΕΛΛΗΝΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

Μέσο: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ημ. Έκδοσης: . . . 30/11/2014 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 30/11/2014

Σελίδα: 1

100.000 Έλληνες επιστήμονες στο εξωτερικό

Εργάζονται ή ζητούν εργασία

Μια πρωτοφανής για τα ελληνικά δεδομένα «εκροή» επιστημονικού δυναμικού καταγράφεται σε μεγάλη έρευνα που διεξήχθη με τη συνδρομή του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών και παρουσιάζει η «Κ». Περίπου 100.000 Έλληνες, στην πλειονότητά τους έως 40 ετών, που δραστηριοποιούνται σε όλους τους τομείς (γιατροί, μηχανικοί, νομικοί, οικονομολόγοι κ.ά.) βρίσκονται σε χώρες του εξωτερικού· είτε έχοντας εδραιωθεί επαγγελματικά είτε αναζητώντας ανάλογη θέση εργασίας. Συνολικά, οι Έλληνες επιστήμονες «εξωτερικού» αγγίζουν τις 150.000. «Οξύνεται η επιπτώσεις για το μέλλον της χώρας», σχολιάζουν οι ερευνητές. **Σελ. 25**

1. 100.000 ΕΛΛΗΝΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

Μέσο: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ημ. Έκδοσης: . . . 30/11/2014 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 30/11/2014

Σελίδα: 25

Η καινοτομία Ελλάδα μεταναστεύει

100.000 νέοι Έλληνες επιστήμονες βρίσκονται στο εξωτερικό και άλλοι 30.000 σπουδάζουν με στόχο να μείνουν στη χώρα σπουδών

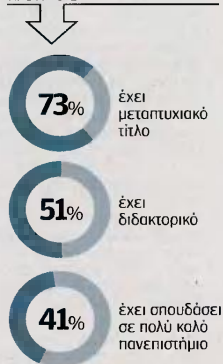
Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΛΑΚΑΖΑ

Τα στοιχεία σοκ, που παρουσιάζει σήμερα η «Κ», αποτυπώνουν το μεγάλο πρόβλημα της «αίμαρας εγκατάλειψης» από την Ελλάδα, προσηλώνοντας ίσως τα χειρότερα. Συνολικά και σε όλους τους τομείς, πάνω από 100.000 Έλληνες επιστήμονες, στην πλειονότητα νέοι, βρίσκονται στο εξωτερικό, είτε έχοντας εδραιωθεί επαγγελματικά είτε αναζητώντας μια καλή θέση εργασίας. Επίσης, ακόμη 30.000 Έλληνες σπουδάζουν σε πανεπιστήμια του εξωτερικού, πολλοί εκ των οποίων προσβλέπουν σε αναζήτηση εργασίας ώστε να μείνουν μόνιμα στην ξένη χώρα. Και οι διαστάσεις του προβλήματος διευρύνονται. Στο εξωτερικό αρχίζουν να αναζητούν την τύχη τους και έμπειροι πανεπιστημιακοί και ερευνητές, που βρίσκονται στην πρώτη γραμμή της επιστημονικής έρευνας, αλλά και της «διεκδίκησης» ευρωπαϊκών κονδυλίων. Πρόσφατα, διευθυντής Ερευνητικού Ινστιτούτου μετανάστευσε στη Σιγκαπούρη, ενώ πολλοί έλαβαν άδεια άνευ αποδοκών γιατί βρέθηκαν (καλύτερη) δουλειά στο εξωτερικό. «Τα πανεπιστήμια και ευρύτερα η ελληνική ερευνητική κοινότητα όχι μόνο δεν μπορούν να πάρουν νέο αίμα, αλλά ούτε να κρατήσουν το έμπειρο προσωπικό τους. Οι επιπτώσεις του προβλήματος θα είναι οξύτερες για τη χώρα εάν αναλογισθούμε την αναπτυξιακή διάσταση που έχουν τα πανεπιστήμια και τα ΤΕΙ», τονίζει στην «Κ» η Έην Σαχίνη, διευθύντρια του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ) του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών. Το οικονομικά και ποιοτικά στοιχεία καταδεικνύουν ότι η ελληνική τριτοβάθμια εκπαίδευση βρίσκεται στα πρόθυρα μείζονος κρίσης.

Ειδικότερα, με βάση τα συμπεράσματα της έρευνας του καθηγητή του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας κ. Λόη Λαμπριανίδη, πάνω από 100.000 Έλληνες επιστήμονες (γιατροί, μηχανικοί, οικονομολόγοι, νομικοί κ.ά.) έως 40 ετών βρίσκονται στο εξωτερικό. Ευρύτερα, σύμφωνα με τα στοιχεία του ΟΗΕ, ο αριθμός

100.000
συνολικά, και σε όλους τους τομείς, Έλληνες επιστήμονες, στην πλειονότητα νέοι, βρίσκονται στο εξωτερικό.

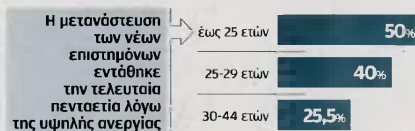
ΑΠΟ ΑΥΤΟΥΣ

30.000
Έλληνες σπουδάζουν σε πανεπιστήμια του εξωτερικού.

Πηγή: Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, Τμήμα Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, ομοσπονδιακό πανεπιστήμιο ΠΟΔΕΠ, υπουργείο Παιδείας.

Η μεγάλη φυγή των νέων

1 στους 8

Από τα πανεπιστήμια έως το 2016 θα αποχωρήσουν περί τους 1.100 πανεπιστημιακούς από τους 9.149 που είναι σήμερα. Στο Πανεπιστήμιο Αθηνών το διδακτικό και ερευνητικό προσωπικό θα μειωθεί κατά 17,6% και στο ΑΠΘ κατά 16,9%.

Οι πιστώσεις για προσλήψεις συμβασιούχων νέων πανεπιστημιακών συρρικνώνονται. Το σχετικό κονδύλι από 18 εκατ. που ήταν το 2011, μειώθηκε σε 5 εκατομμύρια για το 2013, ενώ για το ακαδημαϊκό έτος 2014-2015 υπάρχουν πιστώσεις μόνον για 100 συμβασιούχους.

Η χρηματοδότηση της έρευνας από τον τακτικό προϋπολογισμό μειώνεται

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

παιδείας της χώρας, η οποία δεν ανανεώνεται και σταδιακά οδηγείται στο τέλμα και στην οπισθοδρόμηση σε σχέση με τις διεθνείς εξελίξεις. Είναι χαρακτηριστικά τα στοιχεία του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης για το Ευρωπαϊκό Ερευνητικό Συμβούλιο (ERC) – ευρωπαϊκό όργανο που έχει στόχο να ενισχύσει την υψηλή ποιότητα έρευνας στην Ευρώπη μέσω ανταγωνιστικής χρηματοδότησης – το οποίο χρηματοδοτεί ερευνητικά προγράμματα με κονδύλια έως και 2 εκατ. ευρώ. Στα τρέχοντα χρηματοδοτούμενα από το ERC προγράμματα μετέχουν 41 Έλληνες επιστήμονες υψηλού κύρους, εκ των οποίων οι 27 είναι νέοι και όλοι μένουν εκτός Ελλάδας. «Η χρηματοδότηση από το ERC γίνεται με πολύ υψηλά κριτήρια και η επιλογή ενός προγράμματος είναι σαν ένα μικρό Νομπελ. Το ERC αξιολογεί ιδέες και στην ουσία ψάχνει τα καινοτόμα μυαλά της Ευρώπης. Όλοι κατανοούμε, λοιπόν, ότι τα στοιχεία καταδεικνύουν την ποιοτική διάσπαση του προβλήματος», λέει η κ. Σαχίνη.

Παρόλα αυτά, το προσωπικό των πανεπιστημίων δεν ανανεώνεται. Ενδεικτικό είναι ότι, με βάση τα στοιχεία της ομοσπονδίας πανεπιστημιακών (ΠΟΣΔΕΠ) έως το 2016 θα αποχωρήσουν περίπου 1.100 πανεπιστημιακοί, δηλαδή ο ένας στους οκτώ από τους 9.149 σήμερα. Επίσης, υπάρχει κίνδυνος να μην πραγματοποιηθεί μεγάλο μέρος του εκπαιδευτικού έργου, αφού έχουν περικοπεί δραστηριότητες πιστώσεις για προσλήψεις συμβασιούχων νέων πανεπιστημιακών. Χαρακτηριστικά, το σχετικό κονδύλι, από 18 εκατομμύρια ευρώ που ήταν το 2011, μειώθηκε σε 5 εκατομμύρια για το 2013, ενώ για το ακαδημαϊκό έτος 2014-2015 υπάρχουν πιστώσεις μόνον για 100 συμβασιούχους.

«Το ελληνικό πανεπιστήμιο βρίσκεται σε δυσχερή θέση. Το ανθρώπινο δυναμικό φεύγει, ενώ οι οξυγόνος παθογένειες επιβαρύνονται από την έλλειψη στρατηγικού σχεδιασμού. Και το ερώτημα είναι θεμελιώδες: Θέλουμε ένα ΑΕΙ που να υποστηρίξει το σύγχρονο αναπτυξιακό μοντέλο;».

«Φεύγει» η έρευνα

Ένας 43χρονος πανεπιστημιακός σε ελληνικό ΑΕΙ βρήκε πρόσφορο έδαφος σε ερευνητικό κέντρο της Γαλλίας, ένας άλλος – διευθυντής ινστιτούτου – το εγκατέλειψε βρίσκοντας δουλειά στη Σιγκαπούρη. Την ίδια στιγμή, υπάρχουν πανεπιστημιακοί που παίρνουν άδεια άνευ αποδοκών (έως τρία χρόνια) για να εργαστούν στο εξωτερικό. «Πρόκειται για πολύ δυναμικό ερευνητικό προσωπικό που μπορούσε να διεκδικήσει, μέσω ερευνητικών προγραμμάτων, ανταγωνιστικά κεφάλαια από τη διεθνή αγορά. Αυτά τα προγράμματα δημιουργούν κατόπιν μέσον όρο περί τις τέσσερις νέες θέσεις εργασίας. Κατανοείτε, λοιπόν, τις επιπτώσεις που προκαλεί η μετανάστευση ενός έμπειρου ερευνητή», τόνισε στην «Κ» ο Μπάμπης Σαββάνης, καθηγητής Μοριακής Βιολογίας και Γενετικής στην Ιατρική Σχολή Κρήτης. Και η απουσία είναι έκδηλη, καθώς η χρηματοδότηση από τον τακτικό προϋπολογισμό προς τα ΑΕΙ για έρευνα μειώνεται (από 321,2 εκατ. ευρώ το 2012 σε 253,7 το 2013) και η βασική πηγή είναι τα ευρωπαϊκά κονδύλια μέσω ΕΣΠΑ (από 49,8 εκατ. ευρώ το 2012 αυξήθηκαν στα 114,1 εκατ. το 2013). «Είως τώρα, τα δύο πρώτα χρόνια μετά την έναρξη κάθε νέας περιόδου ΕΣΠΑ είχαμε μικρές απορροφήσεις. Είτοι, το ζητούμενο είναι να ξεκινήσει γρήγορα η απορρόφηση κονδυλίων από το νέο ΕΣΠΑ», λέει η κ. Εύη Σαχίνη από το ΕΚΤ.

των Ελλήνων επιστημόνων κάθε ηλικίας οι οποίοι βρίσκονται στο εξωτερικό προσεγγίζει τις 150.000. Πιο συγκεκριμένα, η μετανάστευση των νέων επιστημόνων εντάθηκε την τελευταία πενταετία λόγω της οικονομικής κρίσης και της υψηλής ανεργίας, η οποία ξεπερνάει το 50% στους νέους έως 25 ετών, ενώ παραμένει ιδιαίτερα υψηλή στους νέους 25-29 ετών (40%) και στην εξίσου δυναμική ηλικιακή ομάδα των 30-44 ετών

(25,5%). Με βάση έρευνα του Πανεπιστημίου Μακεδονίας (Μονάδα Περιφερειακής Ανάπτυξης και Πολιτικής) οι νέοι που αναζητούν την τύχη τους στο εξωτερικό έχουν υψηλά ακαδημαϊκά προσόντα. Το 73% έχει μεταπτυχιακό τίτλο, το 51,2% διδακτορικό, το 41% έχει σπουδάσει σε πολύ καλό πανεπιστήμιο. Σε αυτούς πρέπει να προστεθούν και οι περίπου 30.000 Έλληνες φοιτητές σε ξένα ΑΕΙ, πολλοί εκ των οποίων επέλεξαν

να κάνουν μεταπτυχιακές σπουδές στο εξωτερικό όχι μόνο για να ενισχύσουν τα ακαδημαϊκά τους οπλοστάσια στη μάχη για μια θέση στην αγορά εργασίας, αλλά και διότι ελπίζουν ότι μετά την αποφοίτησή τους θα βρουν δουλειά στη χώρα των σπουδών τους. Και για πολλούς αυτός είναι και ο βασικός λόγος της μετανάστευσης.

Τα στοιχεία αυτά είναι ιδιαίτερα ανησυχητικά για την τριτοβάθμια εκ-